

ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

Метеленко Н.Г. Метеленко

(підпис)

(ініціали та прізвище)

« 30 »

08

2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Охорона праці в галузі та цивільний захист

(назва навчальної дисципліни)

підготовки магістрів

(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Технологія захисту навколишнього середовища

(назва)

(за наявності)

(шифр і назва)

спеціальності 183 Технологія захисту навколишнього середовища

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань 18 Виробництво і технології

(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ : Грідяєв Володимир Васильович, доктор філософії, старший викладач

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри металургійних
технологій, екології та техногенної безпеки

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Г.Б. Кожемякін

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Протокол № 1 від “29” серпня 2024 р.

Завідувач кафедри МТЕТБ

Ю.О. Белоконь

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем: Грідяєв Володимир Васильович, доктор філософії, старший викладач

E-mail: vladimir493@ukr.net

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16974>

Телефон: 050 3418571

Інші засоби зв'язку: Viber, Skype, Facebook Messenger, WhatsApp, Telegram – за номером 050 3418571

Кафедра: Металургійних технологій, екології та техногенної безпеки

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист», є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок ефективного управління охороною праці, цивільного захисту та поліпшення умов праці з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності.

Навчальна дисципліна «Охорона праці в галузі та цивільний захист» вирішує завдання сформувати спеціаліста з активною позицією щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності, здатного застосовувати нестандартне мислення, самостійність та ініціативу з організації охорони праці на підприємстві; виховувати у слухачів повагу до Конституції України, законів України, почуття відповідальності за своєчасне, безпосереднє і повне здійснення заходів з охорони праці на виробництві для підвищення його ефективності в сучасних умовах, прагнення досягнути високої професійності у виконанні функціональних обов'язків згідно з посадовим призначенням.

Навчальна дисципліна «Охорона праці в галузі та цивільний захист» входить до циклу загальної підготовки обов'язкових компонент освітньо-професійної програми підготовки магістрів «Технологія захисту навколишнього середовища». Дисципліна служить підґрунтям для подальшого вивчення дисципліни «Екологічна та техногенна безпека промислових об'єктів та технологій» та написання кваліфікаційної роботи магістра.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	1-й	1 -й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	14 год.	6 год.
Практичні заняття	14 год.	4 год.
Самостійна робота	62 год.	80 год.
Консультації	kons-inni.pdf (znu.edu.ua)	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	

Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16974
---	---

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення</p> <p>ЗК 07. Здійснення безпечної діяльності</p> <p>СК01 Здатність контролювати й оцінювати екологічні ризики впливу техногенних об'єктів і господарської діяльності на довкілля.</p> <p>СК07. Здатність до забезпечення екологічної та техногенної безпеки.</p> <p>СК 10. Здатність впроваджувати системи управління якістю довкілля та здійснювати контроль їх функціонування.</p> <p>ПР01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.</p> <p>ПР04. Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.</p> <p>ПР09. Оцінювати загрози фізичного, хімічного та біологічного за-бруднення біосфери та його впливу на довкілля і людину, вміти аналізувати зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі під впливом природних і техногенних факторів.</p> <p>ПР10. Оцінювати вплив промислових об'єктів на навколишнє середовище, наслідки інженерної діяльності на довкілля і пов'язану з цим відповідальність за прийняті рішення, планувати і проводити прикладні дослідження з проблем впливу промислових об'єктів на навколишнє середовище.</p> <p>ПР13. Використовувати у практичній діяльності знання вітчизняного та міжнародного природоохоронного законодавства.</p>	<p>Наочні методи. Словесні методи (лекція, демонстрація, пояснення, розповідь). Практичні методи (розв'язання практичних задач). Логічні методи (пояснення, розв'язання практичних задач). Проблемно-пошукові методи. Дослідницький (оформлення результатів досліджень у формі тез доповідей на наукових конференціях).</p>	<p>Система оцінювання знань по дисциплінам освітньої програми складається з поточного і підсумкового видів контролю. Поточний контроль знань проводиться у формі письмової роботи (тестування у в СЕЗН ЗНУ (на платформі moodle)), розв'язання задач на практичних заняттях. Підсумковий контроль знань проводиться у вигляді заліку в письмовій формі (або у разі дистанційного/змішаного навчання у формі тестування та розв'язання практичного завдання у в СЕЗН ЗНУ (на платформі moodle)).</p>

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Правові та організаційні питання з охорони праці. Виробничий травматизм.

Законодавство України в області охорони праці. Права робітників на здорові та безпечні умови праці під час роботи на виробництві. Стан виробничого травматизму та професійних захворювань в галузі. Розслідування та профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань в сучасних умовах. Атестація робочих місць.

Змістовий модуль 2. Охорона праці в галузі: виробнича санітарія, електробезпека, пожежна безпека, безпечна експлуатація устаткування та обладнання

Поняття шкідливі та небезпечні фактори виробничого середовища, заходи та засоби з виробничої санітарії щодо поліпшення умов праці на виробництві. Електробезпека на виробництві, організаційні заходи з електробезпеки. Пожежна безпека в галузі: категорія приміщень, класифікація пожеж, пожежонебезпечні та вибухонебезпечні зони. Заходи та засоби з пожежної безпеки. Безпечна експлуатація устаткування та обладнання.

Змістовий модуль 3. Надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру

Класифікація надзвичайних ситуацій. Надзвичайні ситуації природного характеру: геофізичні, геологічні, метеорологічні та агрометеорологічні. Вражаючі фактори природних пожеж; біологічні небезпеки, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки та навколишнє середовище. Дії населення при прояві природних небезпек. Класифікація, номенклатура і одиниці вимірювання вражаючих факторів фізичної та хімічної дії джерел техногенних небезпек. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Рівні виробничих аварій. Особливості радіоактивного забруднення місцевості при аваріях на АЕС. Аварії і катастрофи на транспорті та їх наслідки. Виробничий пил технологічних процесів і робочих операцій, негативна дія на людину, засоби та методи захисту. Небезпека природного та зрідженого газу. Основні заходи щодо захисту робітників в надзвичайних ситуаціях.

Змістовий модуль 4. Надзвичайні ситуації воєнного характеру та соціально- політичного характеру

Характер сучасних війн. Специфіка заходів щодо захисту населення і територій в надзвичайних ситуаціях воєнного характеру. Оповіщення. Евакуація. Рятувальні роботи. Перша домедична допомога. Життєзабезпечення постраждалих. Радіаційний та хімічний захист робітників. Надзвичайні ситуації воєнного характеру ситуації, пов'язані з наслідками застосування зброї масового ураження або звичайних засобів ураження, під час яких виникають вторинні фактори ураження населення внаслідок зруйнування атомних і гідроелектричних станцій, складів і сховищ радіоактивних і токсичних речовин та відходів, нафтопродуктів, вибухівки, транспортних та інженерних комунікацій тощо.

Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру: небезпеки, викликані низьким духовним та культурним рівнем, бродяжництво, проституція, п'янство, алкоголізм, тютюнопаління. Соціальні джерела небезпеки, викликані незадовільним матеріальним станом та умовами

проживання: страйки, повстання, революції. Вандалізм та тероризм. Конфліктні ситуації на міжнаціональному, етнічному, расовому чи релігійному ґрунті. Неадекватність самооцінки та інші причини виникнення конфліктів.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Лекція 1	Загальні питання охорони праці та завдання нормативно-правової дисципліни. Вивчення закону України «Про охорону праці» та Кодексу законів про працю в Україні, Законодавча та нормативно-правова база України з електробезпеки та пожежної безпеки.	1	-	1 раз на 2 тижні/ тиждень 1
Лекція 2	Особливості організації охорони праці на підприємстві, установі, організації. Навчання працівників з питань охорони праці	1	0,5-	1 раз на 2 тижні/ тиждень 1
Практичне заняття 1	Тема 1 Мікроклімат закритих приміщень;	2	2	1 раз на 2 тижні/ тиждень 2
Лекція 3	Травматизм. Профілактика травматизму та професійних захворювань Розслідування та профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань в сучасних умовах	2	0,5	1 раз на 2 тижні/ тиждень 3
Практичне заняття 2	Тема 2. Освітлення приміщень	4	-	1 раз на 2 тижні/ тиждень 4,6
Лекція 4	Умови праці. Атестація робочих місць Основи фізіології та гігієни праці. Виробнича санітарія.	1	0,5	1 раз на 2 тижні/ тиждень 5
Лекція 5	Природне і штучне освітлення виробничого приміщення. Негативний вплив шуму та вібрації на людину. Захист від шуму та вібрації	1	0,5	1 раз на 2 тижні/ тиждень 5
Лекція 6	Вплив електричного струму на організм людини, Фактори, що впливають на тяжкість ураження електричним струмом. Електробезпека на виробництві.	1	0,5	1 раз на 2 тижні/ тиждень 7
Лекція 7	Безпечна експлуатація устаткування та обладнання	1	0,5	1 раз на 2 тижні/ тиждень 7
Практичне заняття 3	Тема 3. Кратність повітрообміну	2	-	1 раз на 2 тижні/ тиждень 8
Лекція 8	Пожежна безпека в галузі: категорія приміщень, класифікація пожерів, пожежонебезпечні та вибухонебезпечні зони. Заходи та засоби з пожежної безпеки.	2	0,5	1 раз на 2 тижні/ тиждень 9
Практичне заняття 4	Тема 4. Оцінка ризику при виборі ЗІЗ	2	2	1 раз на 2 тижні/ тиждень 10
Лекція 9	Класифікація надзвичайних ситуацій Основні заходи щодо захисту робітників в надзвичайних ситуаціях,	2	0,5	1 раз на 2 тижні/ тиждень 11

Практичне заняття 5	Тема 5. Розрахунок захисного заземлення	4	-	1 раз на 2 тижні/ тиждень 12,14
Лекція 10	Специфіка заходів щодо захисту населення і територій в надзвичайних ситуаціях воєнного характеру. Оповіщення. Евакуація. Рятувальні роботи. Домедична допомога потерпілим в надзвичайних ситуаціях.	2	1.	1 раз на 2 тижні/ тиждень 13
Самостійна робота. Перлік питань/завдань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle				
	Підготовка та проведення інструктажів з питань охорони праці.	5	5	Щотижня
	Небезпечні дії та небезпечні умови. Коригувальні та запобіжні заходи	6	10	
	Електромагнітні випромінювання	5	5	
	Заходи і засоби системи пожежного захисту. Порядок дій у разі виникнення пожежі	5	10	
	Здоров'я людини як основна передумова її безпеки. Раціональні умови життєдіяльності людини	5	5	
	Державні санітарні правила і норми влаштування і утримання приміщень	5	9	
	Положення про розробку інструкцій з охорони праці. Розробка інструкцій для структурних підрозділів	4	4	
	Організація служби охорони праці	2	2	
	Методологія оцінки ризиків в охороні праці	5	10	
	Раціональні умови життєдіяльності людини	2	2	
	Надзвичайні ситуації в сучасних умовах. Класифікація надзвичайних ситуацій	5	5	
	Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру	5	5	
	Перша домедична допомога при надзвичайній ситуації	8	8	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Лекція №1	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 2. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	2
Лекція №2	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в	Кількість питань – 2. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	2

Запорізький національний університет
 Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні
 Силабус навчальної дисципліни
 (Охорона праці в галузі та цивільний захист)

		СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.		
Лекція №3	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 2. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	2
Лекція №4	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 2. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	2
Лекція №5	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 2. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	2
Лекція №6	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 2. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	2
Лекція №7	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 2. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	2
Лекція №8	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 2. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	2
Лекція №9	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 2. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	2
Лекція №10	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 2. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	2
Усього	10 - заходи розділено рівномірно на 2 поточних тести.			20
Практичне заняття №1	Розв'язання задач	Розв'язання задач за тематикою практичного	Кількість практичних завдань – 1.	5

Запорізький національний університет
 Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні
 Силабус навчальної дисципліни
 (Охорона праці в галузі та цивільний захист)

		заняття	<p>Практичне завдання оцінюється максимально в 5 балів з урахуванням правильності отриманих результатів:</p> <p>5 балів – студент правильно розв’язав задачу, зробив висновки;</p> <p>3-4 бали – навів правильні формули, але зробив помилки під час розрахунків;</p> <p>1-2 студент розв’язав задачу з помилками, помилки в наведених формулах або в алгоритмі обрахувань;</p> <p>0-студент не приступав до розв’язання задачі</p>	
Практичне заняття №2	Розв’язання задач	Розв’язання задач за тематикою практичного заняття: природне та штучне освітлення	<p>Кількість практичних завдань – 2.</p> <p>Практичне завдання оцінюється максимально в 5 балів з урахуванням правильності отриманих результатів:</p> <p>5 балів – студент правильно розв’язав задачу, зробив висновки;</p> <p>3-4 бали – навів правильні формули, але зробив помилки під час розрахунків;</p> <p>1-2 студент розв’язав задачу з помилками, помилки в наведених формулах або в алгоритмі обрахувань;</p> <p>0-студент не приступав до розв’язання задачі</p>	10
Практичне заняття №3	Розв’язання задач	Розв’язання задач за тематикою практичного заняття	<p>Кількість практичних завдань – 2.</p> <p>Практичне завдання оцінюється максимально в 5 балів з урахуванням правильності отриманих результатів:</p> <p>5 балів – студент правильно розв’язав задачу, зробив висновки;</p> <p>3-4 бали – навів правильні формули, але зробив помилки під час розрахунків;</p> <p>1-2 студент розв’язав задачу з помилками, помилки в наведених формулах або в</p>	10

Запорізький національний університет
 Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні
 Силабус навчальної дисципліни
 (Охорона праці в галузі та цивільний захист)

			алгоритмі обрахувань; 0-студент не приступав до розв'язання задачі	
Практичне заняття №4	Розв'язання задач	Розв'язання задач за тематикою практичного заняття	Кількість практичних завдань – 1. Практичне завдання оцінюється максимально в 5 балів з урахуванням правильності отриманих результатів: 5 балів – студент правильно розв'язав задачу, зробив висновки; 3-4 бали – навів правильні формули, але зробив помилки під час розрахунків; 1-2 студент розв'язав задачу з помилками, помилки в наведених формулах або в алгоритмі обрахувань; 0-студент не приступав до розв'язання задачі	5
Практичне заняття №5	Розв'язання задач	Розв'язання задач за тематикою практичного заняття	Кількість практичних завдань – 2. Практичне завдання оцінюється максимально в 5 балів з урахуванням правильності отриманих результатів: 5 балів – студент правильно розв'язав задачу, зробив висновки; 3-4 бали – навів правильні формули, але зробив помилки під час розрахунків; 1-2 студент розв'язав задачу з помилками, помилки в наведених формулах або в алгоритмі обрахувань; 0-студент не приступав до розв'язання задачі	10
Усього	5			40
Усього поточний контроль				60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання – тестування в СЕЗН ЗНУ (moodle)	Питання для підготовки за навчальним матеріалом лекцій 1-10	Кількість питань – 15. Оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 2 бали	30
	Практичне завдання – розв'язання задачі	Зміст та вимоги до оформлення розташовано	За розв'язання задачі бали нараховуються за	10

		в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle. Тема завдання «Оцінка ризиків, що виникають на робочому місці оператора газоочистки»	такою схемою: - 10 балів – студент правильно розв’язав задачу; -9-7 балів – студент розв’язав задачу з помилками; -6-4 бали – студент правильно визначив імовірні ризики, але не правильно зазначив їх важкість; -3-1 бал – студент з помилками визначив імовірні ризики та їх важкість	
Усього підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Абракітов В. Е. Охорона праці в галузі та цивільний захист : конспект лекцій Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 105 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi67/0049227.pdf>.
2. Безпека життєдіяльності та охорона праці : навч. посіб. / розроб. Л. В. Мелех. Львів : ЛьвівДУВС, 2022. 219 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0053066.pdf>.
3. Цивільний захист : підручник / О. І. Запорожець та ін. Київ : ЦУЛ, 2019. 264 с.
4. Мнухін А.Г., Мнухіна Н.О., Матяшева О.Б., Гітулір А.А. Потенційно небезпечні виробничі технології та їх ідентифікація: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки 6.170202 «Охорона праці», 263 «Цивільна безпека». Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 157 с.
5. Белоконь К.В. Суржицька Л.А., Цимбал В.А., Карнаух А.А. Цивільний захист: конспект лекцій. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 70 с.
6. Белоконь К. В., Суржицька Л. А., Цимбал В. А., Карнаух А. А. Цивільний захист : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗДІА, 2015. 69 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/ZII/metodychky/do2018/f356329.pdf>.

7. Козяр М. М., Бедрій Я. І., Станіславчук О. В. Основи охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту населення : навч. посіб. / під заг. ред. М. М. Козяра. Київ : Кондор, 2018. 450 с.
8. Коновалова О. В. Охорона праці в галузі. Практикум : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 98 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/TSUL/0036774.pdf>.
9. Охорона праці в галузі : навч.-метод. посіб. / уклад.: В. І. Кошель, Г. П. Сав'юк, Б. С. Дзундза. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 138 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi61/0045527.pdf>.
10. Грідяєв В. В., Манідіна Є. А., Карпенко Г. В., Русаков О. О. Використання антропометричних даних робітників для проектування засобів індивідуального захисту. *Збірник наукових праць «Металургія»*. 2023. № 2. С. 17-24.
11. Манідіна Є. А., Грідяєв В. В., Лобунець В. О. Організація систем контролю небезпечних виробничих факторів на промислових підприємствах. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції за участю молодих науковців «Актуальні питання сталого науково-технічного та соціально-економічного розвитку регіонів України» Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2023. С. 730-731.
12. Колеснік В., Грідяєв В. В., Манідіна Є. А. Державна політика і управління в галузі попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій на промислових підприємствах. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ (09-10 травня 2024 року, м. Запоріжжя) Інженерні інновації та розбудова національної економіки Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 519-521.
13. Гордиман О. М., Грідяєв В. В., Манідіна Є. А. Використання пристроїв захисту від імпульсних перенапруг при проектуванні систем блискавкозахисту. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ (09-10 травня 2024 року, м. Запоріжжя) Інженерні інновації та розбудова національної економіки Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 496-498.
14. Assessment of Environmental Radioactivity and Radiation for Human Health Risk / edited by S. Tokonami, I. Kashiwakura. Basel : MDPI, 2021. 238 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052894.pdf>.
15. Basic Principles in Occupational Hygiene. Occupational Hygiene Training Association, 2017. 199 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052911.pdf>.
16. Beyond Safety Training : Embedding Safety in Professional Skills / edited by C. Bieder et al. Cham : Springer, 2018. 159 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052916.pdf>.
17. Casal J. Evaluation of the Effects and Consequences of Major Accidents in Industrial Plants. 2nd ed. Amsterdam : Elsevier, 2018. 553 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052882/>.
18. Clarke P. Functional Safety from Scratch : A Practical Guide to Process Industry Applications. Amsterdam : Elsevier, 2023. 324 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052884/>.
19. Contracting and Safety : Exploring Outsourcing Practices in High-Hazard Industries / J. Hayes, S. Tillement (eds.). Cham : Springer, 2022. 116 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052891.pdf>.
20. Crawley F. A Guide to Hazard Identification Methods. 2nd ed. Amsterdam : Elsevier, 2020. 237 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052883/>.
21. Environmental Disasters and Individuals' Emergency Preparedness: In the Perspective of Psychology and Behavior / edited by Y. Hong, Z. Han, J.-S. Kim et al. Basel : MDPI, 2022. 138 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052893.pdf>.

22. Handbook on the Toxicology of Metals. Vol. 1 : General Considerations / G. F. Nordberg, M. Costa (eds.). 5th ed. London : Academic Press, 2022. 758 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0053136/>.
23. Handbook on the Toxicology of Metals. Vol. 2 : Specific Metals / G. F. Nordberg, M. Costa (eds.). 5th ed. London : Academic Press, 2022. 1011 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0053137/>.
24. Hazardous Gases : Risk Assessment on the Environment and Human Health / edited by J. Singh, R. D. Kaushik, M. Chawla. London : Academic Press, 2021. 401 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052887/>.
25. Mustapha Z., Aigbavboa C., Thwala W. Contractor Health and Safety Compliance for Small to Medium-Sized Construction Companies. Boca Raton : CRC Press, 2018. 330 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052915.pdf>.
26. Hellemans M. Overpressure Protection in the Process Industry : A Critical View. Amsterdam : Elsevier, 2022. 376 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052900/>.

Інформаційні ресурси:

1. Конституція України. Основний закон. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/888-09#Text>.
2. Кодекс цивільного захисту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.
3. Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/15/98-%D0%B2%D1%80>.
4. Закон України «Про охорону здоров'я» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2801-12>.
5. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4004-12>.
6. ДБН-97 Державні будівельні норми України Київ. URL: <http://surl.li/vrxztz>.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється у формі захисту задач, що були розв'язані на пропущеному занятті.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних, лабораторних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (захисту лабораторних робіт, розв'язання практичних задач, іспиту) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу **vladimir493@ukr.net**. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

Якщо здобувач отримав сертифікат, що підтверджує проходження семінарів/вебінарів з цієї дисципліни (за рахунок неформальної/інформальної освіти), то він повинен до початку семестру подати заяву до деканату з проханням визнати такі результати навчання

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями

факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>